

Roma terhesek gondozásának speciális szempontjai

Dr. Timmermann Gábor

Forrás: Dr. Papp- Dr. Rigó: A várandós nő gondozása

Miért kell külön foglalkoznunk ezzel a kérdéssel?

- Rasszizmusból?
- Nem, hanem mert a legnagyobb kisebbség Mo.-on! (4-5 %, DE 2020-ra 7-8 % várható)
- Sajátosságaik vannak, mind viselkedésükben, mind biológiai jellemzőikben
- Honnan tudjuk, hogy valaki roma származású?
- Alcsoportjaik: beások, oláh cigányok, magyar cigányok, elvárosiasodott cigányok
- Tagjaik eltérnek a többségi társadalomtól = másság
- Más a származásuk, más a történelmük, hagyományuk, mások az értékítéleteik, más a családi és a szerelmi életük

- Függetlenek próbálnak maradni a többségi társadalmi normáktól
- Ösztönösebbek, a csoporton belüli szabályok a döntőek, csoportos viselkedésük közel áll a „természeti népekhez”
- DE! a magyarországi cigányság nem homogén, eltérő integráltságúak, eseteiket individuálisan kell kezelni!
- Alacsony jövedelműek: 90 %-uk a létminimum körül él (többségük alatta)
- Alacsonyabban iskolázottak (9 % analfabéta, 2 % érettségizett, 0.3 % diplomás $\leftrightarrow$ 0.28 %, 23 %, 10 %), kevés a szakképzett munkaerő
- Magas a munkanélküliség aránya (35,8 % $\leftrightarrow$ 11,2 %), különösen az idősek között

- **Eltérések a szerelmi, családi életükben:**
  - Szaporábbak (egy nőre jutó gyermekek száma többszöröse a többségi lakosság átlagának 28,7 élveszületés/1000 fő $\leftrightarrow$ 9,9 é.sz. / 1000 fő)
  - Felelőtlenebbül vállalnak gyermeket (rosszabb szociális helyzetben is szülnek)
  - Családtervezés (fogamzásgátlás) hiánya Szabados nemi élet, promiszkuitás
  - Vadházasságok, leányanyák magasabb aránya
  - Jövedelemszerzési szándékú gyermekvállalás
  - Sokgyermekes családmódel tradíciója, a gyermekáldást szerencsének tartják

Egyéb jellegzetességeik

- Családszeretők
- Kis lakásokban sokan élnek együtt, gyakran kényszerűségből „kitelepítések”, szükségglakások
- Csoportosan járnak
- Rosszabb szociális és egészségügyi körülmények → korán halnak (halálozás maximuma 35-50 év között, roma nők rosszabb statisztikájúak, születéskor várható élettartam – 15 év!)
- Magasabb az alkoholizmus és a dohányzás
- Gyakran nincs pénzük gyógyszerre, magas a közgyógyellátásra szorultak aránya
- Magasabb a bűnözés aránya

Szülészeti szempontú eltérések

- Korai nemi érés és a nemi élet korai kezdete
- Magas a fiatalok terheseinek aránya
- Magasabb a családon belüli erőszak
- Alacsonyabb kooperáció (compliance), ritkábban, sokszor nem időben fordulnak orvoshoz
- Magasabb perinatalis mortalitas (kb. 2 x)
- Gyakoribb az alultáplált kismama
- Gyakoribb a terhesség alatti dohányzás, elhízás (kövérség a gazdagság szimbóluma), mozgásszegény életmód
- Rosszabb higiéné
- Magasabb a teratogén ártalom (környezet, vízminőség, hulladékkezelés, fertőzések, káros szokások)

Terhességi pathológiák

- Gondozás hiánya gyakori
- Genetikai hajlam: többszáz betegségnél állapítottak meg magasabb előfordulást, pl. urogenitalis fejlődési zavarok, haematologiai és immunológiai eltérések
- Koraszülés 2-3 x gyakoribb
- Gyakoribb a kissúlyú, retardált magzat
- Súlyos varicositasok
- Gyakoribbak a fekvési, tartási rendellenesség, az atonia és az abruptio
- Az anyák 60 %-a dohányzik (+passzív dohányzás)
- Gyakoribbak a fertőzések (0,5 % HBsAg poz.!)

Célkitűzések

- Fokozott tájékoztatás és betegoktatás: nagyon alacsonyak az egészségügyi ismereteik!
- A szegénységükön nehezen lehet segíteni, de higiéniára és igényességre neveljük őket!
- Küzdjünk a gyermekeikért
- Ne a romákkal küzdjünk, hanem értük!
- Csökkentsük a dohányzó anyák számát!
- Ha jót cselekszünk velük, azt ne éljük meg a részükről kihasználásnak
- Cserébe mindig azt várjuk, hogy figyeljenek oda jobban a saját higiénijukra és egészségükre
- Ismerjük meg valós problémáikat

Kedvező tendenciák

- Emelkedik az iskolázottságuk, szakképesítésük → foglalkoztatottságuk
- Egyre több a rossz környezetből „kiugró” roma
- Sok roma érdekvédelmi és segítő program indult be a felzárkóztatásra
- Ők is érzik a lemaradásukat
- Ombudsman (jogvédő) rendszer kialakulása
- Roma politikusok megjelenése
- Ha empatikusak és türelmesek vagyunk, előbb utóbb eredményt érhetünk el náluk, és a következő gyermekeknél már könnyebb dolgunk lesz. És lesz következő...